

Alkalmazott Nyelvészeti Doktori Program

Kód: ALKPNP02/14-15-1

Az írásos tanterv utolsó frissítésének ideje: 2014.09.18. 08:22:58

Az ezen időpont előtti utolsó tantervmódosítás ideje: 2014.09.17. 13:08:53

A végzettség megnevezése: "Alkalmazott nyelvészeti PhD"

Tagozat: Nappali. Képzési szint: Doktori, illetve mesterképzés

Összesen: 180 kredit. Félévek száma: 6. Tantermi órák száma: . Gyakorlati képzés: %.

Leírás:

Az anyanyelv és az idegen nyelvek használatából adódó igények kielégítését biztosító kutatói utánpótlás nevelése magyar és alkalmanként különböző idegen nyelveken (angol, német, francia, horvát, orosz, olasz).

Módszer:

A tanterv a szakon tanulmányaikat 2014/15 -1. szemeszterétől megkezdőkre vonatkozik.

Értékelés:

Nyelvtudományi Doktori Iskola

Iskolavezető: Dr. Nikolov Marianne egyetemi tanár, DSc

Alkalmazott Nyelvészeti Program

Programvezető: Dr. Szűcs Tibor egyetemi docens, PhD

Képzési program gazdatanszéke: Angol Alkalmazott Nyelvészet Program

A képzési programért felelős tanszékek:

Alkalmazott Nyelvészet Program

Nyelvtudományi Tanszék

A képzés felépítése:

Ez a képzési program egy darab teljesítési útvonalból (ösvényből) áll. Tehát nincs benne szakirányválasztási lehetőség. Ezt a tantervi utat kell teljesíteni ahhoz, hogy a képzési program teljesítve legyen.

[Ugrás a modulokhoz](#)

A képzés ösvényei:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Ösvény megnevezése: Alkalmazott nyelvészeti doktori program

Az ösvényben teljesítendő kredit: 180 kr.

Az ösvényben minden mérföldkő teljesítése kötelező!

Az ösvény mérőföldkövei:

MK-1 Képzés

A mérőföldkőben maximum gyűjthető: 72 kredit

- A mérőföldkőben gyűjtendő összesen: 72 kredit
- A mérőföldkő minden almérőföldköve kötelező!

MK-1.1. Közös (kötelező alapozó) tárgyak

- A mérőföldkőben gyűjtendő összesen: 36 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak):
[DLBP03](#) (36kr)

MK-1.2. Választható szakirányok

- A mérőföldkőben gyűjtendő összesen: 30 kredit
- Ezen kötelezően választandó tárgy(ak)ból teljesíteni kell 1 darabot:
[DLFP03](#) (30kr),
[DLHP03](#) (30kr),
[DLMP04](#) (30kr),
[DLSP03](#) (30kr),
[DLYP03](#) (30kr)

MK-1.3. Szabadon választható tárgyak

- A mérőföldkőben gyűjtendő összesen: 6 kredit
- Ezen tárgyakkal kell gyűjteni 6 kreditet:
[DLBP04](#)

MK-2 Kutatás

- A mérőföldkőben gyűjtendő összesen: 96 kredit
- A mérőföldkő minden almérőföldköve kötelező!
- A kötelező és a kötelezően választandó elemekből az előírt mennyiségen túl további 10 kreditet kell gyűjteni ahhoz, hogy meglegyen a kreditszám!

MK-2.1 Kutatási szemináriumok

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 40 kredit
- Ezen kötelezően választandó tárgy(ak)ból teljesíteni kell 1 darabot:
[DLFP04](#) (40kr),
[DLHP04](#) (40kr),
[DLMP05](#) (40kr),
[DLSP04](#) (40kr),
[DLYP04](#) (40kr)

MK-2.2. Kutatási tevékenység

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 20 kredit
- Ezen kötelezően választandó tárgy(ak)ból teljesíteni kell 1 darabot:
[ALKP06](#) (20kr),
[ALKP07](#) (20kr)
- A következő tárgyakban gyűjtött kreditek NEM számítanak bele a mérföldkő összkreditébe:
[ALKP09](#)

MK-2.3. Publikáció

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 26 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak):
[ALKP08](#) (26kr)

MK-3 Oktatás

- A mérföldkőben gyűjtendő összesen: 12 kredit
- Kötelezően teljesítendő tárgy(ak): [ALKP10](#) (12kr)

A képzés moduljai:

[Ugrás az ösvényekhez](#)

[ALKP](#), Alkalmazott nyelvészet doktori kutatás modul

[DLBP](#), Közös nyelvtudományi tárgyak alkalmazott nyelvészet doktori modul

[DLFP](#), Az idegennyelv - oktatásban alkalmazott nyelvészet modul

[DLHP](#), A magyar mint idegen/második nyelv (hungarológia) modul

[DLMP](#), Anyanyelvi nevelés (alkalmazott nyelvészet a magyar anyanyelvi oktatásban) modul

[DLSP](#), Alkalmazott szociolingvisztika modul

[DLYP](#), Formális és számítógépes nyelvészet modul

[Ugrás az ösvényekhez](#)

Képzési programhoz kapcsolt tárgyak modulonként:

[\[Vissza\]](#)

ALKP Alkalmazott nyelvészet doktori kutatás modul

ALKP06 Konferencia-előadás

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 20kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): ALKP0601 (4kr)
- A kötelező és köt.választandó előírásokon túl még 16 kreditet kell gyűjteni, akár ezen tárgyelemekből: ALKP0602, ALKP0603

Tárgyeleme(i):

ALKP0601 Hazai konferencián magyar nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 4kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 4 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0602 Hazai nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0603 Külföldi nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 8kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP07 Konferencia-előadás az anyanyelvi nevelés szakirányt és a magyar mint idegen/második nyelv szakirányt választók számára

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 20kr

- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): ALKP0701 (6kr)
- A kötelező és köt.választandó előírásokon túl még 14 kreditet kell gyűjteni, akár ezen tárgyelemekből: ALKP0702, ALKP0703

Tárgyeleme(i):

ALKP0701 Hazai konferencián magyar nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0702 Hazai nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 8kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0703 Külföldi nemzetközi konferencián idegen nyelvű előadás vagy poszter

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP08 Publikáció

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-2.3.. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 26kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): ALKP0801 (8kr), ALKP0802 (10kr)
- A kötelező és köt.választandó előírásokon túl még 8 kreditet kell gyűjteni, akár ezen tárgyelemekből: ALKP0803, ALKP0804

Tárgyeleme(i):

ALKP0801 Hazai referált folyóiratban, szerkesztett kötetben magyar nyelvű tanulmány

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 8kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 8 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0802 Hazai referált folyóiratban, szerkesztett kötetben idegen nyelvű tanulmány

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0803 Külföldi referált folyóiratban, szerkesztett kötetben idegen nyelvű tanulmány

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 12kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium

- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP0804 Kiemelkedő publikáció

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 14kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP09 Külföldi tanulmányút

A tantárgyat a képzési programban nem kell teljesíteni. Kreditgyűjtésre szolgál. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy mennyi kredit számolható el belőle!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.2.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

Tárgyeleme(i):

ALKP09 Külföldi tanulmányút

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

ALKP10 Oktatás

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-3. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 12kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): ALKP1001 (12kr)

Tárgyeleme(i):

ALKP1001 Oktatás

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 12kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 12 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Gyakorlat
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter előtt: 6. szemeszter
- A tárgyelem kurzusait NEM ajánljuk a következő szemeszter után: 6. szemeszter
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLBP Közös nyelvtudományi tárgyak alkalmazott nyelvészet doktori modul

DLBP03 Közös (kötelező alapozó) tárgyak

A tantárgyat kötelező teljesíteni.

A tantárgy mérföldköve: MK-1.1.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 36kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLBP0301 (6kr), DLBP0302 (6kr), DLBP0303 (6kr), DLBP0304 (6kr), DLBP0305 (6kr), DLBP0306 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLBP0301 Szociolingvisztika

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Gúti Erika Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók különböző utakat megismerve, az egyes elméletek és módszerek kritikai áttekintésén keresztül képesek legyenek a nyelv és társadalom, a nyelvhasználati formák és a szociális lét alapjául szolgáló társadalmi struktúrák közötti kapcsolat feltárására, jártasságot szerezzenek a társas szemléletnek későbbi szakmai munkájukban való gyakorlati alkalmazásában.

Témakörök:

A nyelvészet és a társadalomtudomány viszonya; a nyelvi változás, változatvizsgálatok: eredmények és problémák; a kétnyelvűség szociolingvisztikája; pedagógiai szociolingvisztika; nemzeti/etnikai kisebbségek (határon kívüli – magyarral kapcsolatos –) szociolingvisztikája; az antropológiai nyelvészet szociolingvisztikai eredményei; a normatív nyelvészet és a kritikai szociolingvisztika

Értékelés:

írásbeli beszámoló (60%); kutatási terv a szociolingvisztika tárgyköréből (40%)

Szakirodalom:

- Bartha Csilla: A kétnyelvűség alapkérdései. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 1999.
- Duranti, Alessandro: Linguistic Anthropology. Cambridge University Press. Cambridge. 1997.
- Cseresnyési László: Nyelvek és stratégiák (avagy a nyelv antropológiája). Tinta Könyvkiadó. Budapest. 2004.
- Kontra Miklós - Saly Noémi (szerk.): Nyelvmentés vagy nyelvárulás? Vita a határon túli magyar nyelvhasználatról. Osiris. Budapest. 1998.
- Kontra Miklós (szerk.): Nyelv és társadalom a rendszerváltáskori Magyarországon. Osiris. Budapest. 2003.
- Szépe György és Pap Mária (szerk.): Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások. Gondolat. Budapest. 1975.
- Wardhaugh, R.: Szociolingvisztika. Osiris-Századvég. Budapest. 1995.
- Élőnyelvi Konferenciák idevágó kötetei

DLBP0302 Pszicholingvisztika

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Nikolov Marianne Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus során áttekintjük a pszicholingvisztika legfontosabb hazai és nemzetközi kutatási területeit, a trendek változásait, a kutatások eredményeit, valamint azok kutatásmódszertanát. Az elméleti ismeretek kritikus értelmezése mellett arra is választ keresünk, hogy azok alkalmazása milyen elméleti keretben, hogyan teszi lehetővé új kutatások megtervezését és megvalósítását.

Témakörök:

A pszicholingvisztika és a társtudományok kapcsolata. Az anyanyelv elsajátításának kutatása. A kritikus periódus. Beszédészlelés. Beszédprodukció. Szófelismerés, szótanulás. Mentális lexikon – egynyelvűség, többnyelvűség. Az olvasás fejlődése. Az írás fejlődése. Beszédzavarok, olvasási zavarok. A kétnyelvűség és többnyelvűség pszicholingvisztikai vizsgálatai. Empirikus kutatási eljárások a pszicholingvisztikában.

Értékelés:

A résztvevők a kiadott olvasmányokat önállóan feldolgozzák, és azokat a szemináriumokon kritikusan elemezzük. A kurzus teljesítéséhez egy kismintás kutatást kell megtervezni és megvalósítani egy a témákhoz kötődő szűkebb kutatási kérdéstről. Az értékelésben a szemináriumi részvétel 30%, a saját projekt szóbeli bemutatása 30% és az írott változat 40%-ot jelent.

Szakirodalom:

- Clark, E. (2009). First language acquisition. Cambridge: Cambridge University Press.
- Clark, E. (2011) Acquisition of language. Oxford Bibliographies Online: Linguistics. Oxford: Oxford University Press.
URL:<http://www.oxfordbibliographiesonline.com/>
- Dörnyei, Z. (2008). The psychology of second language acquisition. Oxford: Oxford University Press.
- Gaskell, G. (ed.). (2009). Oxford handbook of psycholinguistics. Oxford: Oxford University Press.
- Markó A. (szerk). (2012). Beszédtudomány: Az anyanyelv-elsajátítástól a zöngeskedési időig. Budapest: ELTE BTK és MTA Nyelvtudományi

Intézet.

Pléh Csaba munkái:

<http://www.plehcsaba.hu/Cikkek.aspx?catid=3>

Tanulmányok folyóiratokból:

Applied Psycholinguistics

Beszéd kutatás:

<http://fonetika.nytud.hu/beszedkutatatas.htm>

Journal of Psycholinguistic Research

DLBP0303 Kognitív nyelvészet

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Győri Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a kognitív nyelvészet alapjaival, hátterével, módszereivel, elhelyezze a különböző nyelvészeti iskolák és paradigmák között, és átfogó képet adjon a kognitív nyelvészet elméleti és gyakorlati kérdésköreiről.

A kurzus bemutatja, hogy hogyan lehetséges és hogyan működik egy szemantika- és használatalapú grammatika. Körüljárja annak a folyamatnak a mechanizmusát, hogy a nem nyelvi, tapasztalati tudás hogyan épül be a konceptuális szerkezeteken keresztül a nyelv grammatikájába, és hogyan motiválja azt.

A kurzus végén a hallgatók a megszerzett ismeretekről teszt és esszé formájában adnak számot. A kurzus elvégzésével képesek lesznek a területen további szakirodalmat olvasni, azt

értelmezni, önálló tanulmányokat folytatni.

Témakörök:

A kognitív nyelvészet kulcsfogalmai és fő tézisei. Kategorizáció, prototípus és alapszintű kategóriák. Kognitív szemantika, tartományok, enciklopédikus jelentés. Metonímia, metafora, fogalmi metaforák. Testesültség és képi sémák. Mentális terek és fogalmi integráció. Figyelem, alak-háttér elrendezés, perspektívaváltás.

Értékelés:

Órai munka, aktív részvétel, valamint 1 prezentáció, 1 teszt, 1 esszé alapján.

Szakirodalom:

Croft, William – D.A. Cruse: Cognitive Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.

Evans, Vyvyan – Melanie Green: Cognitive Linguistics: An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006.

Evans, Vyvyan: A Glossary of Cognitive Linguistics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007.

Johnson, Mark: The Body in the Mind. The Bodily Basis of Meaning, Reason and Imagination. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1987.

Kövecses, Zoltán – Benczes Réka: Kognitív nyelvészet. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2010.

Lakoff, George: Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1987.

Langacker, Ronald W.: Cognitive Grammar: A Basic Introduction. Oxford: Oxford University Press, 2008.

DLBP0304 Formális alkalmazott nyelvészet

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Alberti Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)

- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A matematika nem egy a tudományok közül, hanem maga a tudományosság (nyelve). Az tehát, hogy a XX. században a nyelvtudomány számos területe formális-matematikai alapot nyert, fontos elméleti vívmány. Ugyanakkor gyakorlati haszna is van: a formális definíciókra algoritmusokat, az algoritmusokra programokat, a programokra pedig nyelvtechnológiai termékeket építhetünk. A kurzus célja: bemutatni az alábbi témakörökben a nyelvészeti problémák formális megragadásának a lehetőségeit.

Témakörök:

Chomsky transzformációs generatív grammatikája. Anti- / Poszt-chomskyánus generatív irányzatok. Lexikai szemantika Fillmore mélyeseteitől a tematikus szerepeken át a hatásláncokig. Formális szemantika. Diskurzusreprezentáció. Formális kognitív nyelvészet

Értékelés:

szóbeli vizsga

Szakirodalom:

Alberti Gábor 2006. Matematika a természetes nyelvek leírásában I-II. Tinta Kiadó, Bp.
Kamp, Hans, Josef van Genabith, Uwe Reyle. 2011. "Discourse Representation Theory." In Handbook of Philosophical Logic 15, ed. by Dov Gabbay, and Franz Guenther, 125–394. Berlin: Springer-Verlag.
Kiefer Ferenc szerk. (1992), Strukturális magyar nyelvtan. I. Mondattan. Akadémiai Kiadó, Budapest.
Partee, Barbara H., Meulen, G. B. ter, Wall, R. P. 1990. Mathematical Methods in Linguistics.

Kluwer Academic Publ.

DLBP0305 Kutatásmódszertan

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Nikolov Marianne Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus célja, hogy elméleti keretbe foglalt átfogó ismereteket adjon arról, hogy milyen alkalmazott nyelvészeti kutatási irányzatok és empirikus kutatások léteznek, azok mely paradigmákban és hogyan helyezkednek el. A szeminárium során a diákok megtanulnak empirikus kutatásokat kritikusan olvasni, feldolgozni és a szakirodalom alapján újabb kutatásokat megtervezni, megvalósítani és az eredményeket a szakirodalom tükrében kritikusan elemezni.

Témakörök:

Az empirikus kutatások alapjai, kutatási paradigmák. Az elméleti háttér és a kutatás megtervezése. Etikai kérdések. Keresztmetszeti és hosszanti vizsgálatok. Kvalitatív kutatások. Kvantitatív kutatások. Kutatási kérdések. A résztvevők kiválasztása. Adatgyűjtő eszközök. Az adatgyűjtés folyamata. Elemzések. Kevert módszertan. Statisztikai elemzések. A kutatási terv.

Értékelés:

A résztvevők a kiadott olvasmányokat önállóan

feldolgozzák, a szemináriumokon kritikusan elemzik azokat. A kurzus teljesítéséhez egy kismintás kutatást kell megtervezni és megvalósítani egy olyan témáról, amelyet hosszabb távon folytatni érdemes. Az értékelésben a szemináriumi részvétel 30%, a saját projekt szóbeli bemutatása 30% és az írott projekt 40%-ot jelent.

Szakirodalom:

American Psychological Association. (2009). Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.). Washington, D. C.: APA.

Creswell, J. W. (2004). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (2nd edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Dörnyei, Z. (2007). Research methods in applied linguistics. Oxford: Oxford University Press.

Mackey, A., & Gass, S. (2005). Second language research: Methodology and design. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Medgyes, P., & Nikolov, M. (in press). Foreign language learning and teaching in Hungary: A review of empirical research literature from 2006 to 2012. *Language Teaching*, 47(4).

DLBP0306 Tudományos írás, előadás

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Horváth József Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus fő célja a korszerű és hatékony tudományos kommunikáció megvalósításához szükséges elméleti ismeretek és gyakorlati tapasztalatok továbbfejlesztése. Ennek elérése érdekében a hallgatók megismerkednek a hazai és nemzetközi alkalmazott nyelvészeti tudományos fórumokkal, folyóiratokkal és szervezetekkel, valamint az ezeken a fórumokon közzétett kutatások módszertanával, a tudományos közlemények írásbeli és szóbeli műfajaival, a hazai és nemzetközi publikációs követelményekkel és belső folyamataival. A félév során folyamatosan gyűjtött és egymással az órákon személyesen és órán kívül korszerű információs technikával megosztott ismeretek és tapasztalatok alapján, a korábban szerzettek integrálásával egy magyar és angol (vagy két magyar vagy két angol) nyelven közzé teendő folyóiratcikk és egy magyar vagy angol nyelvű konferencia-előadás elkészítése révén győződhetnek meg a résztvevők a kurzus belső és külső érvényességének fokáról.

Témakörök:

Egyéni igények felmérése. Kvantitatív kutatási módszerek. A kérdőív és a korpusz. Kvalitatív módszerek. Az interjú és annak átírása. A tudományos diskurzus jegyei. A téma, a közönség, a vita és a referenciák szerepe. A tudományos írás műfajai. A kritika és a tanulmány. A szakmai bírálat és a szerkesztés folyamata. A tudományos előadás tervezése, főpróbája és előadása. Műhelymunka.

Értékelés:

Órai részvétel: 20%

Folyóiratcikkek: 50%

Előadás: 30%

Szakirodalom:

**KÖTELEZŐ IRODALOM ÉS EGYÉB
MÉDIUMOK**

Húsz absztrakt a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete honlapjáról: www.kjf.hu/manye
Öt tanulmány és öt könyvkritika az Iskolakultúra és / vagy a Magyar Pedagógia 2010-2013-as évfolyamaiból

Öt tanulmány és öt könyvkritika vagy szoftverkritika a Modern Nyelvoktatás 2010-2013-as évfolyamaiból

Az Atlas.ti, a Google Drive, az MTMT és a Prezi.com szolgáltatásai

Horváth, J. (2012). Íráspedagógiai tanulmányok. Budapest, Veszprém: Gondolat.

Pinker, S. (2009). Human nature and the blank slate. TED.

www.ted.com/talks/steven_pinker_chalks_it_up_to_the_blank_slate.html

Michel, J. B., & Lieberman Aiden, E. (2011).

What we learned from 5 million books. TED.

www.ted.com/talks/what_we_learned_from_5_million_books.html

AJÁNLOTT IRODALOM

American Psychological Association (2009).

Publication manual of the American

Psychological Association (6th ed.).

Washington, D. C.: Author.

Dörnyei, Z. (2007). Research methods in

applied linguistics. Oxford: Oxford University Press.

DLBP04 Szabadon választható tárgyak

A tantárgyat a képzési programban nem kell teljesíteni. Kreditgyűjtésre szolgál. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy mennyi kredit számolható el belőle!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.3.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

Tárgyeleme(i):

DLBP0401 Szabadon választható tárgyak

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő

tanszéken kívül a következő tanszékek
hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLFP Az idegennyelv - oktatásban alkalmazott nyelvészet modul

DLFP03 Az idegennyelv-oktatásban alkalmazott nyelvészet

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.2.. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Nikolov Marianne Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLFP0301 (6kr), DLFP0302 (6kr), DLFP0303 (6kr), DLFP0304 (6kr), DLFP0305 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLFP0301 A nyelvtudás fejlődésének és fejlesztésének kutatása

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Nikolov Marianne Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzuson a résztvevők megismerik azokat a trendeket, amelyek a nyelvtudás fejlődésének és fejlesztésének kutatása területén az elmúlt két évtizedben jellemzőek idehaza és a nemzetközi publikációkban. A szemináriumon az elméleti háttér feldolgozása mellett az empirikus kutatások tartalmának és módszertanának elemzése eredményeként a résztvevők egy olyan kutatást terveznek

meg, amelyet a kurzus teljesítéseként publikációra készítenek elő.

Témakörök:

Az egyéni különbségek szerepe a nyelvtanulásban. Az életkor és a nyelvtudás fejlődése. A kognitív képességek hatása. Az affektív tényezők szerepe. A környezet és interakciók szerepe

Háttértudás, implicit és explicit tudás. A nyelvek interakciói. Feladatközpontú fejlesztés. A nyelvtudás fejlesztésének pszichológiai és pedagógiai kérdései. A nyelvtudás fejlődésének és fejlesztésének kutatási eljárásai. Nagymintás kutatások. Kismintás vizsgálatok. Osztálytermi kutatások. Esettanulmányok.

Értékelés:

A résztvevők a kiadott olvasmányokat önállóan feldolgozzák, a szemináriumokon azokat kritikusan elemezve megbeszéljük. A kurzus teljesítéséhez egy esettanulmányt vagy kismintás kutatást kell megtervezni és megvalósítani egy publikálható témáról. Az értékelésben a szemináriumi részvétel 30%, a saját projekt szóbeli bemutatása 30% és az írott projekt 40%-ot jelent.

Szakirodalom:

Benson, P., Chik, A., Gao, X., Huang, J., & Wang, W. (2009). Qualitative research in language teaching and learning journals. *The Modern Language Journal*, 93(1), 79-90.

Dixon, Q. L., Zhao, J., Shin, Wu, S., Su, J., Burgess-Brigham, R., Gezer, M. U., & Snow, C. (2012). What we know about Second Language Acquisition: A synthesis from four perspectives. *Review of Educational Research*, 82(5), 5-60.

<http://rer.sagepub.com/content/82/1/5.full.pdf+html>

Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner*. London: Lawrence Erlbaum.

Medgyes, P., & Nikolov, M. (in press). Foreign language learning and teaching in Hungary: A review of empirical research literature from 2006 to 2012. *Language Teaching*, 47(4).

Nikolov M., Ottó I., és Öveges E. (2009). A nyelvi előkészítő évfolyam értékelése 2004/2005 – 2008/2009.

Budapest: Oktatási és Kulturális Minisztérium.

http://www.nefmi.gov.hu/letolt/vilagnyelv/vny_nyek2009_jelentes_100510.pdf

Nikolov Marianne, Ottó István, & Öveges Enikő (2009a).

Szakma és nyelv? Az idegennyelv-tanulás és tanítás helyzete és fejlesztésének lehetőségei a szakképző intézményekben. Budapest: Oktatásért Közalapítvány.

Nikolov, M., & Mihaljevic-Djigunovic, J. (2006). Recent

research on age, second language acquisition, and early foreign language learning. *Annual Review of Applied Linguistics*, 26, 234-260.

Nikolov, M. (2009). The age factor in context. In M. Nikolov (Ed.), *The age factor and early language learning* (pp. 1-38). Berlin & New York: Mouton de Gruyter.

Nikolov, M., & Mihaljević Djigunović, J. (2011). All shades of every color: An overview of early teaching and learning of foreign languages. *Annual Review of Applied Linguistics*, 31, 95-119.

DLFP0302 Fordítás és tolmácsolás

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Lendvai Endre Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Korszerű fordításelméleti szemlélet kialakítása: a fordításelmélet fejlődésének nyelven kívüli motívumai; a fordításelmélet nyelvtudományi megalapozottsága, a fordítási kompetencia intuitív és eruditív összetevői, fordítási stratégia, taktika, technika dialektikája, kötelező és fakultatív átváltási műveletek szinergiája, egységes terminológia és tudományosság viszonya.

Témakörök:

A fordításelmélet fogalma, társtudományai, rövid története. Jelentés, jelentéstípusok, szinonimia, ekvivalencia, adekvátság, elfogadhatóság. A fordításelmélet szociolingvisztikai és pszicholingvisztikai aspektusa. Szövegtípusok és ekvivalencia. A fordítás nyelvészeti modelljei. Kötelező és fakultatív átváltási műveletek. A "lefordíthatatlan elem" (nyelvi reáliák, szójáték) fordítása. A fordítás minősége: fordításelemzés, fordításkritika. Újabb tendenciák a fordítástudományban.

Értékelés:

Aktív szemináriumi jelenlét (30%), választott szaktudományi téma kritikai feldolgozása, bemutatása prezentációban vagy esszében (30%), önálló kutatási mikroprojektum kidolgozása, bemutatása (40%). Kiváló félévi munka "jeles" megajánlását eredményezi, gyenge félévi munka beszámoló kötelezettségével jár.

Szakirodalom:

- Cronin, M. 2003. Translation and Globalization. London, New York: Routledge.
- Klaudy K. 1999. Bevezetés a fordítás elméletébe. Budapest: Scholastica.
- Klaudy K. (főszerk.) 1999/2013. Fordítástudomány. I-II. évf. Budapest: Scholastica.
- Lendvai, E. 2005. Reáliafelfogások napjaink magyar fordításelméletében. In: Dobos, Cs. et al. (eds.) "Mindent fordítunk, és mindenki fordít". Értékek teremtése és közvetítése a nyelvészetben. Budapest: Szak Kiadó, 67-72.
- Lendvai, E. 1993. The "Untranslatable" Joke. In: Transfere necesse est... Szombathely: Dániel Berzsenyi College Printing Press, 105-109.
- Lendvai, E. 2012. Russian joke in intercultural communication. In: Karabalic et al. (eds.) Discourse and Dialogue. Berlin etc.: Peter Lang Internationaler Verlag der Wissenschaften, 199-210.
- O'Hagan M. 1999. The Coming Industry of Teletranslation. Cleveland, Philadelphia, Adelaide: Multilingual Matters LTD.
- Telling D. 2003. A reáliák fordítása a fordító kulturális kompetenciája szemszögéből. Fordítástudomány V. évf., 2. szám, 58-70.
- Toury G. The Nature and Role of Norms in Translation. www.tau.ac.il/toury/works/GT-Role-norms.htm.
- Vermes A. 2004. A relevancia-elmélet alkalmazása a kultúra-specifikus kifejezések fordításának vizsgálatában. Fordítástudomány VI. évf., 2. szám, 5-17.

DLFP0303 Interkulturális kommunikáció

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Lendvai Endre Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi

félévben

- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Interkulturális kommunikációs szemlélet kialakítása: eltérő kultúrák képviselői eredményes interakciójának feltételei; országismeret és interkulturális kommunikáció (IKK) különbsége, egymásra épülése; verbális, nonverbális csatornák szinergiája, interkulturális találkozások (konfliktusok) ok-okozati elemzése.

Témakörök:

Globalizáció, IKK. Az IKK fogalma, evolúciója, határtudományai, céljai, feladatai. Esettanulmányok az IKK köréből. Nyelv, kultúra, lingvokultúra. Verbális, nonverbális alrendszer szinergiája. Kulturális dimenziók: kontextus, tér, idő, hatalmi távolság, individualizmus, kollektívizmus. Lingvokultúrák, kultúra-specifikus konceptumok. Interkulturális mediáció.

Értékelés:

Aktív szemináriumi jelenlét (30%), választott szaktudományi téma kritikai feldolgozása, bemutatása prezentációban vagy esszében (30%), önálló kutatási mikroprojektum kidolgozása, bemutatása (40%). Kiváló félévi munka "jeles" megajánlását eredményezi, gyenge félévi munka beszámoló kötelezettségével jár.

Szakirodalom:

Falkné Bánó Klára 2008. Kultúraközi kommunikáció. Az interkulturális menedzsment aspektusai. Perfekt Kiadó (választott fejezetek)

Hall E. T. 1976. Beyond Culture. New York: Doubleday (választott fejezetek)

Hall E. T. 1990. Understanding Cultural Differences, Germans, French and Americans. Yarmouth: Intercultural Press (választott fejezetek)

Hidasi Judit 2004. Interkulturális kommunikáció. Budapest: Scolar (választott fejezetek)

Hidasi J. (szerk.) 2007.

Kultúrák@kontextusok.kommunikáció. Budapest: Perfekt (választott fejezetek)

Hofstede, G., Hofstede, G. J. 2004. Cultures and Organizations: Software of the Mind. New York: McGraw-Hill (választott fejezetek)

Journal of Intercultural Communication

<http://www.immi.se/intercultural>. (választott cikkek)
Lendvai, E. 2007. Translating Culture-bound Units: Strategy, Tactics & Techniques. In: Muráth J., Oláh-Hubai Á. (eds.) Interdisciplinary Aspects of Translation and Interpreting. Wien: Praeses Verlag. 125-136.
Lendvai, E. 2009. Interkulturális kommunikáció és globalizáció. Translatologia Pannonica I. Pécs, PTE BTK FKK. 273-280.
Trompenaars F., Hampden-Turner C. 2003. Business across Cultures. Capstone
Verluyten, S. P. Intercultural Incidents.
<http://www.businesscommunication.org/resources/IC/Cases/InterculturalIncidentsNew.html> (választott fejezetek)
Wiersbicka. A. 1997. Understanding Cultures Through Their Key Words. New York, Oxford. Oxford University Press (választott fejezetek)

DLFP0304 Statisztika az alkalmazott nyelvészetben
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program
Felelős oktató(k): Ottó István

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Bevezető szintű kurzus e-learning elemekkel, amelyeket részben a Coospace rendszer segítségével végeznek el a hallgatók. A kurzus során megismerkednek alapvető statisztikai fogalmakkal és módszerekkel, illetve megtanulják, hogy az SPSS program segítségével hogyan végezhetünk el különféle alapvető statisztikai elemzéseket, és miként értelmezhetjük az SPSS által visszaadott eredményeket.

Bemeneti feltételek: felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, különösen a Microsoft® Windows és a Microsoft® Excel programok alapvető ismerete. Hozzáférés a Coospace rendszerhez. SPSS programcsomag - lehetőség

szerint otthoni számítógépre telepítve.

Célok: a kurzus elvégzése után a hallgatók képesek lesznek adatfájlokat létrehozni, megnyitni és menteni, adatokat kódolni és rögzíteni, adatokat módosítani, átkódolni, alapvető leíró statisztikákat számítani, gyakran használt statisztikai elemzéseket kiválasztani és futtatni az SPSS programban, értelmezni az SPSS által visszaadott eredményeket, és levonni a megfelelő következtetéseket. Követelményként a kurzus során a hallgatók jelenléti alkalmakon vesznek részt, illetve feldolgozzák a Coospace rendszerben található elektronikus tananyagot. A hallgatók a félév végén egy SPSS adatfájlt és egy 5 kutatási kérdésből álló feladatsort kapnak. A kérdések megválaszolásához különféle elemzéseket kell elvégezniük az SPSS program segítségével, és értelmezniük kell az elemzések eredményeit.

Témakörök:

Bevezetés az SPSS használatába. Adatbevitel és kódolás. Gyakoriságok és keresztábrák. Közéértékek. Szóródás. Hipotézis-vizsgálat. Korreláció. Kétmintás t-próba. Páros t-próba. Egyszempontos (egyutas) ANOVA. Nemparaméteres próbák.

Értékelés:

Részvétel a jelenléti napokon és a Coospace tananyag használata: 50%.

Beadandó projekt munka: 50%.

Szakirodalom:

Sajtos L. és Mitev, A. (2007). SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea kiadó: Budapest.

SPSS Base User's Guide (az SPSS programcsomag felhasználói kézikönyve)

DLFP0305 Mérés és értékelés

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Szabó Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül

a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus célja megismertetni a hallgatókat a legfontosabb idegennyelv-tudást modellező és mérő nyelvpedagógiai elméletekkel, a nyelvtudás elsajátítását és szintjét befolyásoló tényezőkkel. További cél bemutatni a leggyakrabban kutatott területeket a nemzetközi és hazai szakirodalom értő elemzésének segítségével: az osztálytermi keretben történő nyelvtudás-méréstől és értékeléstől a külső mérésekig, továbbá újabb, a hazai kontextusra érvényes kutatási kérdések megfogalmazása.

Témakörök:

A nyelvtudás konstruktuma. A mérés fogalma. A nyelvtudás mérése és értékelése a nyelvtanulás folyamatában. Klasszikus tesztelmélet. A megbízhatóság és érvényesség fogalma, összetevői. Modern tesztelmélet. IRT-alapú mérési modellek. Feladatbankok és alkalmazási területeik; adaptív mérés. A teszteredmények elemzése. Klasszikus és modern tesztelméleti megközelítések. Aktuális nyelvtudásmérési problémák és megoldások.

Értékelés:

A hallgatóknak aktívan részt kell venniük a szemináriumokon, illetve el kell készíteniük egy írásbeli feladatot, mely empirikus kutatást vagy irodalmi áttekintést tartalmaz. Az értékelésben a szemináriumi részvétel 20%, a saját projekt 80%-ot jelent.

Szakirodalom:

Alderson, C. (2000). Teljesítményszintek az angol nyelvi érettségi kipróbálásán. *Magyar Pedagógia*. 100. 423-458.
Alderson, C. (2001). Szertefoszló mítoszok: Számít-e a heti óraszám? *Modern Nyelvoktatás*. 7 2-3. 19-28.
Alderson, J. C., Clapham, C. and Wall, D. (1995). *Language Test Construction and Evaluation*. Cambridge: Cambridge University Press
Alderson, J. C., Nagy, E. és Öveges, E. (szerk.) (2000). *English language education in Hungary. Part II. Examining Hungarian learners' achievements in English*. The British Council Hungary, Budapest.
Bachman, L. F. (1990). *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: Oxford University Press
Bachman, L. F. (2004). *Statistical Analyses for Language Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press
Bachman, L. és Cohen, A. (1998). *Language testing – SLA interfaces: An update*. in L. Bachman & Cohen, A. (szerk.):

Interfaces between second language acquisition and language testing research. Cambridge: Cambridge University Press. 1-31.

Bachman, L. és Palmer, A. (1996). Language testing in practice. Oxford University Press, Oxford.

Baker, R. (1997). Classical Test Theory and Item Response Theory in Test Analysis. Special Report No 2: Language Testing Update

Bárdos, J. (2002). Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó

Bors Lídia, Nikolov Marianne, Pércsich Richard és Szabó Gábor (1999). A pécsi nyolcadik osztályosok idegen nyelvi tudásának értékelése. Magyar Pedagógia. 99. 3. sz. 289-306.

Buck, G. (2001). Assessing Listening. Cambridge: Cambridge University Press

Crocker, L. and Algina, J. (1986). Introduction to Classical and Modern Test Theory. New York: Harcourt Brace Jovanovich

Csapó Benő (2000). Tudásszintmérő tesztek. In: Falus Iván (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 277-316.

Cushing Weigle, S. (2002). Assessing Writing. Cambridge: Cambridge University Press

Fulcher, G. (2010). Practical Language Testing. London: Hodder Education

Luoma, S. (2004). Assessing Speaking. Cambridge: Cambridge University Press

McNamara, T. F. (1996). Measuring Second Language Performance. London and New York: Longman

McNamara, T. and Roever, C. (2006). Language Testing: The Social Dimension. Malden, MA and Oxford: Blackwell

Nikolov Marianne, Pércsich Richárd és Szabó Gábor (2000). A puding próbája. Alapszintű angol feladatok bemérésének tapasztalatai. Modern Nyelvoktatás. 6. 4. sz. 3-28.

Pollit, A. (1999). Rasch measurement in latent trait models. In Clapham, C. and Corson, D. (eds) Encyclopedia of Language and Education, Volume 7. London: Kluwer Academic Publishers

Read, J. (2000). Assessing Vocabulary. Cambridge: Cambridge University Press

DLFP04 Az idegennyelv-oktatásban alkalmazott nyelvészet doktori szeminárium

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Nikolov Marianne Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 40kr

- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLFP0401 (10kr), DLFP0402 (15kr), DLFP0403 (15kr)

Tárgyeleme(i):

DLFP0401 Az idegennyelv-oktatásban alkalmazott nyelvészet doktori szeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLFP0402 Az idegennyelv-oktatásban alkalmazott nyelvészet doktori szeminárium 2.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLFP0403 Az idegennyelv-oktatásban alkalmazott nyelvészet doktori szeminárium 3.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLHP A magyar mint idegen/második nyelv (hungarológia) modul

DLHP03 A magyar mint idegen nyelv / második nyelv (hungarológia)

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.2.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLHP0301 (6kr), DLHP0302 (6kr), DLHP0303 (6kr), DLHP0304 (6kr), DLHP0305 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLHP0301 A magyar mint idegen nyelv / második nyelv / származásnyelv nyelvpedagógiai kut.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Wéber Katalin

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A doktori hallgatók kutatói jártasságot szereznek a magyar mint idegen/második nyelv tanulásának és oktatásának változataiban és nyelvpedagógiai fejlesztésében: klasszikus idegen nyelvként célnyelvi környezetben, második nyelvként forrásnyelvi környezetben, származási nyelvként, környezetnyelvként stb. Felkészülés a magyarság kultúrájának átadásával kapcsolatos nyelvtervezési, nyelvfejlesztési, pedagógiai és interdiszciplináris feladatokra.

Témakörök:

A differenciált nyelvpedagógiai célok szükségletelemzésen, korpuszvizsgálaton és tartalomelemzésen alapuló megközelítése. Az empirikus meghatározottságú nyelvpedagógiai célok és a funkcionális, kognitív nyelvészet, nyelvtipológia és kontrasztív nyelvészet illesztése. A kommunikatív és posztkommunikatív

nyelvoktatásnak a korszerű nyelvészeti eredmények (kognitív jelentéstan, nyelvészeti pragmatika, interkulturális kommunikáció) által inspirált felfedező, innovatív és gyakorlati teszteléssel validált fejlesztése.

A funkcionális nyelveírás (a nyelvi szintek együttes kezelése, beszédhelyzetbe ágyazott, motivált jelentésképzés) nyugvó nyelvoktatás. Az interlingvális vonatkozások (interferencia, transzfer, köztes nyelv) és a nyelvpedagógiai problémákból feltárt, a gyakorlatba vonható új eredmények kutatása.

Az ún. pedagógiai grammatika, illetve gyakorlati nyelvtan. A nyelvtudás szintjei szerint történő készségfejlesztés a funkcionális-kommunikatív nyelvtanításban, illetve a nyelvtudás szintjei a funkcionális-kommunikatív igényű mérés és értékelés tükrében.

Értékelés: gyakorlati jegy (feladat- és tesztminták, valamint szemináriumi dolgozat alapján)

Szakirodalom:

Éder Zoltán – Kálmán Péter – Szili Katalin 1984: Sajátos rendezőelvek a magyar mint idegen nyelv leírásában és oktatásában. Dolgozatok a MIH köréből, 5. Bp.

Hegedűs Rita 2004: Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Tinta, Bp.

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.) 2006: Magyar nyelvmester. Tinta, Bp.

Nádor Orsolya 2002: Nyelvpolitika. A magyar nyelv politikai státusváltozásai és oktatása a kezdetektől napjainkig. BIP, Bp.

Sherwood, Peter 2002: Hungarian as L2: some problems as seen from abroad. *Hungarológiai Évkönyv* 3: 21–30.

Szépe György 1991: A magyar mint idegen nyelv néhány diszciplináris kérdése. In: A magyar mint idegen nyelv fogalma. *Hungarológiai Ismerettár* 6. Nemzetközi Hungarológiai Központ. <http://mek.oszk.hu/01200/01282/01282.htm#bm7>

Szilágyi N. Sándor 2004: Elmélet és módszer a nyelvészetben. Első rész. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár. 41-143.

Szili Katalin 2010: A grammatika a magyart idegen nyelvként tanító munkákban – a közelmúlt eredményei és a jövő kihívásai. *THL2*: 169–185.

Szili Katalin 2006: Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához. Enciklopédia Kiadó, Bp.

Szűcs Tibor 2001: A magyar mint idegen nyelv leírásához. In: Színes eszmék nem alszanak... (Szépe György 70. születésnapjára. Szerk.: Andor József – Szűcs Tibor – Terts István). *Lingua Franca Csoport, Pécs.*, II. 1219-1230.

Wéber, Katalin 2011: Testing Hungarian as a foreign language. *ECL exam: text in focus. Berliner Beiträge zur Hungarologie* 16: 223-234.

DLHP0302 A nyelv, az identitás szerepe a magyar kult. közvetítésében, ill. fogadtatásában

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Szűcs Tibor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2.

szemeszteresek

- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Kutatói tájékozottság a tárgykörben érintett összefüggések (nyelv – identitás – kultúra) jelentőségéről, a hungarológia interdiszciplináris összefüggéseiről, a magyar nyelv és kultúra közvetítésének intézményes hátteréről és színtereiről. Interkulturális szemlélet az egységes nyelv- és kultúraközvetítésben.

Témakörök:

A hungarológia fogalmának változásai / változatai. A magyarsággal kapcsolatos kulturális ismeretek átadása. A nyelv és kultúra viszonya, a kultúra közvetítésének problematikája.

A magyarságkép változatai. Kortárs országismeret. Kulturális diplomácia. Kisebbségtudományi ismeretek. A határon túli magyar kultúra. A magyarság kulturális földrajza. Nyelv- és nyelvoktatás-politika. Kapcsolattörténeti áttekintések, komparatiztika. Művelődéstörténeti kontextus (történeti, tipológiai és areális megközelítésben).

A magyar történelem, művelődéstörténet, néprajz és a magyar művészet (irodalom, zene, képzőművészet, film stb.) közvetítésének sajátosságai. A magyar művészet külföldi fogadtatása – különös tekintettel a magyar irodalom recepciójára. A nyelvi háttér szerepe (műfordítás, zenei szöveg stb.).

Értékelés: gyakorlati jegy (problémaközpontú referátum és szemináriumi dolgozat alapján)

Szakirodalom:

Bart István: Hungary & The Hungarians. The Keywords (Dictionary). Corvina, Bp. 1999

Fischer, Holger: A percepciótól a kölcsönösségig – kapcsolattörténet a hungarológiai kutatásban. Hungarológia 7 (1995): 28-35.

Kaiser Ottó: Határtalan irodalom. Magyar irodalom a határon túl. Alexandra, Pécs, 2006

Pataki Ferenc – Ritoók Zsigmond (szerk.): Magyarságkép és történeti változásai. Magyarország az ezredfordulón. MTA, Bp. 1999

Szónyi György Endre: A magyar kultúra súlypontjai. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.): Magyar nyelvmester. Tinta, Bp. 2006. 176-190.

Szűcs Tibor: A magyar mint idegen nyelv és a magyar művészet közvetítése. In: Nyelv, nemzet, identitás (A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus nyelvészeti előadásai). Szerk.: Maticsák Sándor. Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Debrecen–Budapest, 2007. I. 79-89.

Szűcs Tibor: A magyar vers kettős nyelvi tükörben: német és olasz fordításokban. Tinta K., Bp. 2007.

Szűcs Tibor: A magyar nyelv és kultúra areális helye Európában. Hungarológiai Évkönyv 14 (2013): 226-234.

DLHP0303 Kontrasztív nyelvészet

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Szűcs Tibor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Problémaérzékenység és adekvát megközelítés az egyes nyelvi szinteken megragadható interlingvális különbségek és hasonlóságok feltárásához, rendszernyelvészeti leírásához, korpusznyelvészeti adatolásához, a releváns tanulságok nyelvpedagógiai alkalmazásához.

Témakörök:

A magyar nyelv helye a világ nyelvei között: tipológiai alkata és areális beágyazottsága. A magyar nyelv tipológiai jellemzői. A nyelvsajátos vonások (szemléleti és szerkezeti hungarizmusok). Az interlingvális összevetés módszerei. Az egybevetés alapjának a problémája (az ún. tertium comparationis). Az ekvivalencia és a dinamikus kontrasztok. A kontrasztív nyelvészet és a fordítástudomány viszonya. A magyar–német, magyar–angol, magyar–olasz stb. viszonylatú kontrasztív kutatások eredményei. A kontrasztív elemzés, a hibaelemzés és az interferencia-kutatás. A kontrasztív nyelvészet alkalmazása a nyelvtanításban, különös tekintettel a magyar mint idegen / második nyelv oktatására.

Értékelés: gyakorlati jegy (problémaközpontú referátum és szemináriumi dolgozat alapján)

Szakirodalom:

Budai László (2006): Lehet-e új életet lehelni a kontrasztív elemzésbe? Modern Nyelvtanítás XII/2: 4-15.

Budai László (2013): Merjünk támaszkodni anyanyelvünkre! Modern Nyelvtanítás XIX/4: 47-56.

Dezső László (2004): A magyar nyelv tipológiai jellemzése. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza

Farkas Mária (2000): Lingue a confronto: alcuni aspetti della contrastivita italo-ungherese. JATEPress, Szeged

Forgács Erzsébet (2007): Kontrastive Sprachbetrachtung. Klebelsberg Kuno EK, Szeged

Gecső Tamás (szerk.)(2001): Kontrasztív szemantikai kutatások. Tinta, Bp.

Hajdú Mihály (2000): magyar. In: A világ nyelvei (Szerk.: Fodor István). Akadémiai K.,

Budapest. 879-896.

Havas Ferenc (2002): A nyelvek típusai között a magyar nyelv. In: A magyar nyelv és irodalom enciklopédiája (Szerk.: Sipos Lajos). Magyar Könyvklub, Bp. (2. kiadás). 23-26.

Heltai Pál (2002): A kontrasztív nyelvészet a fordítás oktatásában. Porta Lingua: Szaknyelvoktatásunk az EU kapujában. (Szerk.: Feketéné Silye Magdolna). Debrecen, DE ATC. 42-50. http://www.nyi.bme.hu/szokoe/heltai_pal.htm

Horváth Péter Iván (2011): Kontrasztív nyelvészet. In: Nyelvészetről mindenkinek (Szerk.: Balázs Géza). Inter, Bp. 163-166.

Petőfi S. János – Szikszainé Nagy Irma (szerk.)(2003): A kontrasztív szövegnyelvészet aspektusai (Officina Textologica 9.). DE KEK, Debrecen

Pusztay János (szerk.)(2002): Kontrasztív nyelvészeti tanulmányok (Colloquia Contrastiva IX). Savariae, Szombathely

Skalička, Vladimír (1967): A magyar nyelv tipológiája. Nyelvtudományi Értekezések 58: 296-299.

Szűcs Tibor (1999): Magyar–német kontrasztív nyelvészet a hungarológiában. N. Tankönyvkiadó, Budapest

Szűcs Tibor (2006): A kontrasztív nyelvészet szerepe a magyar mint idegen nyelv tanításában. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.): Magyar nyelvmester. Tinta, Budapest. 97-111.

DLHP0304 Pragmatika

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Komlósi László Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A tantárgy célja annak a nyelvhasználati szemléletnek a kialakítása, amely egyrészt a nyelvészeti alapképzés bizonyos részterületit (stilisztika, szövegten, jelentéstan, lexikális szemantika, diskurzus elemzés) integrálja, másrészt a nyelvhasználat társas-megismerő motiváltságát tekinti kiinduló pontnak a verbális interakció tanulmányozásához. A pragmatikát, mint a legtöbb nyelvi szinttel közvetlenül is érintkező, jelentés-konstituáló kommunikatív képességet vizsgáló nyelvészeti részdiszciplínaként kezeljük, amely egyben a kontextus-érzékenység és az a kontextusokhoz való kognitív (mentális és affektív) alkalmazkodás összetett rendszere, az emberi kreativitás egyik kézzelfogható megvalósulása. A tantárgy reális követelménye, hogy a nyelvészet bármely részterületével foglalkozó kutató képes legyen az adott részterület vizsgálati eredményeit szerves összefüggésbe hozni a

nyelvhasználat személyközi, társas jelentés-teremtő funkcióival.

Témakörök:

A tantárgy áttekinti a szemantika és a pragmatika közötti kapcsolatot, elemzi a nyelvi kódolt és a kontextuálisan kódolt jelentés-szerkesztés mechanizmusait, elméleti alapokra helyezve megkülönbözteti a mondat-jelentést, a nyelvi megnyilvánulás-jelentést és a beszélő szándék alapján létrejövő jelentést. A tantárgy egyik központi tartalmi eleme a beszédaktus-elmélet és a grice-i implikátúra-elmélet összevetése, az indexikalitás, az explicit és implicit kommunikáció, valamint a következtetési mechanizmusok szerepének vizsgálata a nyelvi viselkedés és a társas-megismerő folyamatok összjátékában.

Értékelés:

A hallgatók a kötelező és ajánlott irodalmi tételeket önállóan feldolgozzák, aminek alapján a szemináriumokon megtörténik bizonyos kijelölt szakirodalmak elemző feldolgozása. A kurzus teljesítéséhez egy témafelvető és elemző esszét kell írnia a résztvevőknek, lehetőleg a saját kutatási témájukkal érintkező szempontok kiemelésével. Fontos eleme a szemináriumi munkának az egyéni téma-prezentáció, amely a beadandó esszék tartalmi megformálását hivatottak elősegíteni.

Szakirodalom:

Akmajian, A., R. A. Demers, A. K. Farmer and R. M. Harnish (1990): *Linguistics: An Introduction to Language and Communication*. Chapter 9: Pragmatics: The Study of Language Use and Communication. Cambridge, MA: The MIT Press, pp. 307-354.
Austin, J. L. (1962): *How to Do things with Words*. Oxford: Oxford University Press.
Blakemore, D. (1992): *Understanding Utterances*. Cambridge, MA: Blackwell.
Grice, H. P. (1989): *Studies in the Way of Words*. Cambridge, MA: Harvard UP
Kömlösi, L. I. (1997): *Inferential Pragmatics and Cognitive Structures*. Situated Language Use and Cognitive Linguistics. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
Leech, G. (1983): *Principles of Pragmatics*. Harlow: Longman.
Levinson, S. C. (1983): *Pragmatics*. Cambridge/New York/Melbourne: Cambridge University Press.
Pléh, Csaba (2012): *A társalgás pszichológiája*. Budapest: Libri.
Searle, J. R. (1969): *Speech Acts. An Essay in the Philosophy of Language*. London: Cambridge UP.
Sperber, D. and D. Wilson (1986): *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford: Blackwell.

DLHP0305 Mérés és értékelés

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Szabó Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A kurzusfelvételnél ellenőrzött feltételek:

- A tárgyelemben csak a teljesítéshez szükséges kreditnyi kurzus teljesíthető és egy szemeszterben csak egy kurzus vehető fel belőle.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium

- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus célja megismertetni a hallgatókat a legfontosabb idegennyelv-tudást modellező és mérő nyelvpedagógiai elméletekkel, a nyelvtudás elsajátítását és szintjét befolyásoló tényezőkkel. További cél bemutatni a leggyakrabban kutatott területeket a nemzetközi és hazai szakirodalom értő elemzésének segítségével: az osztálytermi keretben történő nyelvtudás-méréstől és értékeléstől a külső mérésekig, továbbá újabb, a hazai kontextusra érvényes kutatási kérdések megfogalmazása.

Témakörök:

A nyelvtudás konstruktuma. A mérés fogalma. A nyelvtudás mérése és értékelése a nyelvtanulás folyamatában. Klasszikus tesztelmélet. A megbízhatóság és érvényesség fogalma, összetevői. Modern tesztelmélet. IRT-alapú mérési modellek. Feladatbankok és alkalmazási területeik; adaptív mérés. A teszteredmények elemzése. Klasszikus és modern tesztelméleti megközelítések. Aktuális nyelvtudásmérési problémák és megoldások.

Értékelés:

A hallgatóknak aktívan részt kell venniük a szemináriumokon, illetve el kell készíteniük egy írásbeli feladatot, mely empirikus kutatást vagy irodalmi áttekintést tartalmaz. Az értékelésben a szemináriumi részvétel 20%, a saját projekt 80%-ot jelent.

Szakirodalom:

- Alderson, C. (2000). Teljesítményszintek az angol nyelvi érettségi kipróbálásán. *Magyar Pedagógia*. 100. 423-458.
- Alderson, C. (2001). Szertefoszló mítoszok: Számít-e a heti óraszám? *Modern Nyelvoktatás*. 7 2-3. 19-28.
- Alderson, J. C., Clapham, C. and Wall, D. (1995). *Language Test Construction and Evaluation*. Cambridge: Cambridge University Press
- Alderson, J. C., Nagy, E. és Öveges, E. (szerk.) (2000). *English language education in Hungary. Part II. Examining Hungarian learners' achievements in English*. The British Council Hungary, Budapest.
- Bachman, L. F. (1990). *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: Oxford University Press
- Bachman, L. F. (2004). *Statistical Analyses for Language Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press
- Bachman, L. és Cohen, A. (1998). Language testing – SLA interfaces: An update. in L. Bachman & Cohen, A. (szerk.): *Interfaces between second language acquisition and language testing research*. Cambridge: Cambridge University Press. 1-31.
- Bachman, L. és Palmer, A. (1996). *Language testing in practice*. Oxford University Press, Oxford.
- Baker, R. (1997). *Classical Test Theory and Item Response Theory in Test Analysis*.

Special Report No 2: Language Testing Update

Bárdos, J. (2002). Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata.

Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó

Bors Lídia, Nikolov Marianne, Pércsich Richard és Szabó Gábor (1999). A pécsi nyolcadik osztályosok idegen nyelvi tudásának értékelése. Magyar Pedagógia. 99. 3. sz. 289-306.

Buck, G. (2001). Assessing Listening. Cambridge: Cambridge University Press

Crocker, L. and Algina, J. (1986). Introduction to Classical and Modern Test Theory.

New York: Harcourt Brace Jovanovich

Csapó Benő (2000). Tudásszintmérő tesztek. In: Falus Iván (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 277-316.

Cushing Weigle, S. (2002). Assessing Writing. Cambridge: Cambridge University Press

Fulcher, G. (2010). Practical Language Testing. London: Hodder Education

Luoma, S. (2004). Assessing Speaking. Cambridge: Cambridge University Press

McNamara, T. F. (1996). Measuring Second Language Performance. London and New York: Longman

McNamara, T. and Roever, C. (2006). Language Testing: The Social Dimension.

Malden, MA and Oxford: Blackwell

Nikolov Marianne, Pércsich Richárd és Szabó Gábor (2000). A puding próbája.

Alapszintű angol feladatok bemérésének tapasztalatai. Modern Nyelvoktatás. 6. 4. sz. 3-28.

Pollit, A. (1999). Rasch measurement in latent trait models. In Clapham, C. and Corson, D. (eds) Encyclopedia of Language and Education, Volume 7. London: Kluwer Academic Publishers

Read, J. (2000). Assessing Vocabulary. Cambridge: Cambridge University Press

DLHP04 A magyar mint idegen nyelv doktori szeminárium

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 40kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLHP0401 (10kr), DLHP0402 (15kr), DLHP0403 (15kr)

Tárgyeleme(i):

DLHP0401 A magyar mint idegen nyelv doktori szeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)

- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLHP0402 A magyar mint idegen nyelv doktori szeminárium 2.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLHP0403 A magyar mint idegen nyelv doktori szeminárium 3.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLMP Anyanyelvi nevelés (alkalmazott nyelvészet a magyar anyanyelvi oktatásban) modul

DLMP04 Anyanyelvi nevelés (alkalmazott nyelvészet a magyar anyanyelvi oktatásban)

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.2.. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLMP0401 (6kr), DLMP0402 (6kr), DLMP0403 (6kr), DLMP0404 (6kr), DLMP0405 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLMP0401 Az anyanyelvi nevelés elméleti alapjai

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Medve Anna Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Az anyanyelvi nevelés mint az alkalmazott nyelvészeti diszciplínának egyik legfiatalabbika, amely az alap kutatások minden területének eredményét hasznosítani tudja, valamint kölcsönösségen alapuló kapcsolatban áll a többi alkalmazott tudományággal. Alapvető problémája az anyanyelvi nevelés mint tudományág és mint praxis kapcsolatának tisztázása. A kurzus célja egyrészt ezeknek a definíciós kérdéseknek a megismerése, illetve az elhatárolási problémák megvitatása.

További cél a tudományág feladatainak és területeinek

az értelmezése a modern nyelvészet és pedagógia tükrében, az anyanyelvi nevelési praxis alanyainak, a tanulóknak a sajátosságait (életkor, szociális-kulturális háttér, nyelvi zavarok) és a társadalmi elvárásokat, ezek oktatáspolitikai megjelenését figyelembe véve. Végül azoknak a módoknak az alkalmazó megismerése, amelyekkel az anyanyelvi nevelési praxisnak a tartalmi meghatározásában és eszköztárának elméleti megalapozásában (tanítási-tanulási, mérési-értékelési módszerek, taneszközök kritériumai) feladatot vállal tudományágunk, azok formális, informális és non-formális keretei között.

Követelmény a felsorolt problémák értelmezése, reflektálása, alkalmazó megismerése, képesség azokat saját kutatási területhez kötni.

Témakörök:

Az anyanyelvi nevelés mint tudományos diszciplína és mint praxis kettősségének elemzése. A társadalmi elvárásokból és az alapkutatási eredményekből adódó feladatok értelmezése. Az anyanyelvi nevelés területei: grammatikatanítás problémáinak elemzése. Az anyanyelvi nevelés területei: nyelvi kommunikációs képességek fejlesztésének módjai. Az aktuális nyelvészeti kutatási eredmények alkalmazhatóságának vizsgálata. Az anyanyelvi nevelés különféle színtereit jellemző sajátosságok elemzése.

Értékelés: prezentáció vagy szemináriumi dolgozat alapján

Szakirodalom:

KÖTELEZŐ:

Antalné Szabó Ágnes (2003): Az anyanyelvi nevelés új stratégiái. Magyar Nyelvőr, 127. évf. 4. szám, 407–427.
Bácsi János (2002): A nyelvleírás-elméletek hatása az iskola anyanyelvi nevelésére. In: Kárpáti Eszter – Szűcs Tibor (szerk.): Nyelvpedagógia. Iskolakultúra, Pécs, 11–16.
Bánréti Zoltán – Papp Ágnes (1990): Tanítás és tanulás I. - II., Nodus, Veszprém.
Kálmán László – Molnár Cecília Sarolta (2009): A nyelvi nevelés módszertana. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kht., Budapest.
old.wekerle.gov.hu/download.php?doc_id=2352 (2012. június 23.)
Kerber Zoltán (2004): Módszertan. In: Kerber Zoltán, Ranschburg Ágnes: A középiskolai tantárgyi obszerváció tanulságai. Országos Közoktatási Intézet,

Budapest. <http://www.ofi.hu/tudastar/oki-muhelytanulmanyok/modszertan> (2012. június 30.)

AJÁNLOTT:

Antalné Szabó Ágnes (1999): Új utak az anyanyelvi nevelésben. In: V. Raisz Rózsa – H. Varga Gyula (szerk.): Nyelvi és kommunikációs kultúra az iskolában. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 679–688.

Antalné Szabó Ágnes (2002): A grammatikatanítás pedagógiája. In: V. Raisz Rózsa – Zimányi Árpád (szerk.): Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest 148–152.

Antalné Szabó Ágnes (2008): A helyesírási kultúra fejlesztésének régi-új technikái. Anyanyelv-pedagógia, 3–4. szám, <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=109> (2013. június 20.)

Bánréti Zoltán (2008): Az anyanyelvi nevelés hiányzó láncszeme. In: Simon Mária (szerk.): Tankönyvdialógusok. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 33–40.

Bredel, Ursula (2007): Sprachbetrachtung und Grammatikunterricht. Ferdinand Schöningh, München, Wien, Zürich, 243–273.

Csapó Benő (2003): A pedagógiai értékeléstől a tanítás módszereinek megújításáig: diagnózis és terápia. Új Pedagógiai Szemle, 3. szám, 12-27.

Dóla Mónika (2006): Nyelvi kreativitás és nyelvi emlékezet. A magyar mint idegen nyelvi szemlélet az anyanyelvi nevelésben. In: Medve Anna – B. Nagy Ágnes – Szépe György (szerk.): Anyanyelvi nevelési tanulmányok II. Iskolakultúra, Pécs, 76–90.

Gordon Győri János (2005): Magyartanárok a 20. század közepén és második felében. Új Pedagógiai Szemle, 1. szám,

<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00088/2005-01-ta-Gordon-Magyartanarok.html> (2012. július 10.)

Kerber Zoltán (2002): A magyar nyelv és irodalom tantárgy problémái az ezredfordulón. Új Pedagógiai Szemle 2002. október,

<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00064/2002-10-hk-Kerber-Magyar.html> (2012. január16.)

Kerber Zoltán (2004): A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítása a középiskolában – a 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai. In: A tantárgyak helyzete a középiskolában. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

<http://www.ofi.hu/tudastar/tantargyak-helyzete/magyar-nyelv-irodalom-090617-1> (2012. július 2.)

Kerber Zoltán (2011a): A kompetenciafejlesztő programcsomagok implementációját vizsgáló kutatásról és a kötetéről. In: Kerber Zoltán (szerk.): Sokarcú

implementáció. Kompetenciafejlesztő programcsomagok bevezetése a HEFOP 3.1.3 iskolákban. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 7–18.

Kerber Zoltán (2011b): Sokarcú implementáció. In: Kerber Zoltán (szerk.): Sokarcú implementáció. Kompetenciafejlesztő programcsomagok bevezetése a HEFOP 3.1.3 iskolákban. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 237–246.

Nahalka István (2002): Hogyan alakul ki a tudás a gyermekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Szabó Veronika (2008): Anyanyelvi nevelés és internetes kommunikáció. In: Modern Nyelvoktatás, 14. évfolyam, 4. szám, 16–28.

Szabó Veronika (2009): A kommunikáció mint szabályalkalmazás az anyanyelvi órákon. In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): A kommunikáció nyelvészeti aspektusai. Tinta Kiadó, Budapest, 248–254.

Szépe György (1977/2011): Az általános nyelvészet problémája az anyanyelvi nevelésben. In: Terts István (szerk.): A folyton megújuló nyelvészet. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 246–258.

Szépe György szerk. (1979): Az anyanyelvi oktatás korszerűsítéséért. Tankönyvkiadó, Budapest

DLMP0402 A nyelvi kisebbségek nyelvpedagógiai kutatása
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program
Felelős oktató(k): Gúti Erika Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg: Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek elsősorban a magyarral kapcsolatos nyelvpedagógiai problémákkal, megoldási javaslatokkal. A kurzus

teljesítéséhez szükséges általános készségek:
elemzőkészség; empátia; stratégiai gondolkodás;
kreativitás; problémalátás és -megoldás.

Témakörök:

A nem sztenderd nyelvi változatot beszélők problémája;
a fogyatékkal élők nyelvi kommunikációja; a
migrációban résztvevők nyelvi problematikája; a
kétnyelvűség-kutatás nyelvpedagógiai vonatkozásai; a
magyarországi nemzeti/etnikai kisebbségek
szociolingvisztikája, nevelése; a határon túli magyarral
kapcsolatos kérdések

Értékelés: prezentáció (30%), egy tanulmány írása
(50%), ugyanahhoz a témához egy annotált bibliográfia
készítése (20%) alapján

Szakirodalom:

Feischmidt Margit - Nyíri Pál: Nem kívánt gyerekek?
Külföldi gyerekek magyar iskolákban. MTA Nemzeti-
etnikai Kisebbségkutató Intézet. Budapest. 2006.

Forray R. Katalin - Hegedűs T. András: Cigányok,
iskola, oktatáspolitikai. Oktatáskutató Intézet. Új
Mandátum. Budapest. 2003.

Gúti Erika - Szépe György: A szivárvány-koalíció
nyelvpolitikája. (Nyelvpolitika alulnézetben): In: Tóth
Szergej (szerk.): Hatalom interdiszciplináris
megközelítésben. Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó.
Szeged. 2006. 111-128.

Kiss Jenő (szerk.): Magyar dialektológia. Osiris Kiadó.
Budapest. 2001.

Skutnabb-Kangas, Tove: Nyelv, oktatás és a
kisebbségek. Teleki László Alapítvány. Budapest. 1997.

Kontráné Hegybíró Edit: Nyelvtanulás két kézzel: A
jelnyelv szerepe a siketek idegennyelv-tanulásában.
ELTE Eötvös Kiadó. Budapest. 2010.

Steklács János: Funkcionális analfabétizmus a
hipotézisek, tények és számok tükrében. Akadémiai
Kiadó. Budapest. 2005.

Somlai Péter: Szocializáció. A kulturális átörökítés és a
társadalmi beilleszkedés folyamata. Corvina Kiadó.
Budapest. 1997.

Élőnyelvi Konferenciák idevágó kötetei

DLMP0403 A modern tananyagok fejlesztése és kipróbálása

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felölös oktató(k): Dr. Viszket Anita Piroška

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit

összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzuson a "magyar" tantárgy tananyagai közül veszünk néhányat szemügyre, elsősorban a nyelvészeti részre koncentrálva. A kurzus fő témája a közoktatási nyelvészeti tananyagok, de ha a hallgatók érdeklődése, kutatásai a felsőoktatási tananyagfejlesztés irányába mutatnak, akkor az kerül a kurzus középpontjába. A kurzus témavázlata: a, annak megállapítása, hogy milyen területek, témák hiányoznak a modern nyelvészeti felfogás alapján a jelenlegi tananyagokból; b, új szemléletű tanári kézikönyvek megalapozása a jelenleg használatos munkafüzetekhez, tankönyvekhez; c, grammatikai modellek vizsgálata, és arról való eszmecsere, hogy melyik lenne a legalkalmasabb a jelenlegi modell lecserélésére, vagy hogyan lehetne azt megújítani. A tananyagok vizsgálatában, illetve fejlesztésében támaszkodunk a helyi kutatásokra, tananyagfejlesztésekre, tananyag-tesztelésekre.

Témakörök:

Jogszabályi háttér: alaptantervek, kerettantervek.
Pedagógiai szemlélet(ek): országhatáron belül és kívül.
Grammatikai modellek, elméleti keretek. A Tartalomjegyzék megtervezése. A tanári képzések, segédanyagok tervezése. Fejezetírás: alapvetések, problémák.

Értékelés: zárthelyi és referátum vagy szemináriumi dolgozat

Szakirodalom:

A Fialat Nyelvészek Munkaközössége által folytatott kísérleti középiskolás anyanyelvi nevelési program munkafüzetei és a hozzájuk készült tanári segédletek.
MTA Nyelvtudományi Intézete, Strukturális és Alkalmazott nyelvészeti Osztály – Pécsi Tanárképző

Főiskola – Országos Pedagógiai Intézet. 1971-1979.
Alberti Gábor – Medve Anna: Generatív grammatikai gyakorlókönyv I-II. Janus/Books, Bp. 2002
Alberti Gábor: Generatív grammatikai gyakorlókönyv III. HEFOP Bölcsész Konzorcium 2006.
Az Oktatási Minisztérium Tankönyv és Taneszköz Iroda által jóváhagyott hivatalos tankönyvjegyzék,
<http://tankonyv.kir.hu/>
Ballér Endre: A tantervelmélet útjain – Válogatás négy évtized pedagógiai írásaiból. Aula Kiadó, 2004
Bánréti Zoltán: Nyelvtan és kommunikáció I.: Transzformációs mondattan és szöveggrammatika, Nódus Kiadó, Veszprém, 1997.; Nyelvtan és kommunikáció II.: Szövegten, nyelvelmélet, generatív mondattan, Nódus kiadó, Veszprém, 1997; Mozgékony mondatszerkezetek – rendező szabályok. A magyar generatív mondattan alapjai középiskolásoknak, Korona Kiadó Budapest 1994., 1998.
Dárdai Ágnes: A tankönyvkutatás alapjai. Dialog Campus, 2002.
É. Kiss Katalin – Kiefer Ferenc – Siptár Péter (szerk.): Új magyar nyelvtan, Osiris, 1998
Iskolakultúra <http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/8.html> Anyanyelvi nevelési tanulmányok I-II-III., 4x12 mondat (Medves Anna, Farkas Judit, Szabó Veronika)
Kálmán Kászló, Molnár Cecília (2009): A nyelvi nevelés módszertana. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
Kálmán László (szerk.): Magyar leíró nyelvtan. Mondattan I. Tinta Könyvkiadó, Bp. 2001.
Karlovitz János: Tankönyv. Elmélet és gyakorlat. 2001.

DLMP0404 Szintaxis

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program
Felelős oktató(k): Alberti Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemesztereseek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:

Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A magyar mondat egészének és részeinek szerkezeti sajátosságait mutatjuk be a téma legutóbbi átfogó ("sztenderd") feldolgozására támaszkodva (Kiefer 1992). Az említett mű jóval többet vállal a nyelvi adatok pusztán leírásának hagyományos feladatánál: egységes, összefüggő és a jelenségek hátterét soha nem látott élességgel megvilágító rendszerbe kívánja foglalni a magyar nyelv teljes szintaxisát (feltérképezve egyszerre mind a kapcsolódó jelentéstani és hangtani kísérőjelenségeket is). Ebben a legelterjedtebb nemzetközi strukturalista nyelvészeti irányzatra, a (transzformációs) generatív nyelvelméletre támaszkodik. A megközelítés oly mélyrehatóan alakította át a magyar mondatszerkezetről vallott nézeteket, hogy az oktatás alacsonyabb szintjein is megkerülhetetlen mind az elméleti ismerete, mind az elemzési technikáiban való gyakorlati jártasság. Ezeket követeljük meg azoktól, akik sikeresen teljesítik a kurzust.

Témakörök:

A magyar semleges mondat. Az alany és az igekötő szerepe. A magyar mondat információs szerkezete. A magyar grammatika és az Univerzális Grammatika. A magyar főnévi szerkezet. A magyar összetett mondat.

Értékelés: írásbeli házi feladatok, szóbeli vizsga

Szakirodalom:

Alberti Gábor – Medve Anna (2002), Generatív grammatikai gyakorlókönyv. Janus/Books (Gondolat), Budapest; 2. (javított) kiadás: 2005.

Alberti Gábor (2006), Generatív grammatikai gyakorlókönyv III. HEFOP konzorcium.

É. Kiss Katalin (2002), The Syntax of Hungarian. Cambridge Syntax Guides, Cambridge.

Kiefer Ferenc szerk. (1992), Strukturális magyar nyelvtan. I. Mondattan. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Kiefer Ferenc szerk. (2000), Strukturális magyar nyelvtan. III. Morfológia. Akadémiai Kiadó, Budapest.

DLMP0405 Statisztika az alkalmazott nyelvészetben
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Ottó István

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemesztereseek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Bevezető szintű kurzus e-learning elemekkel, amelyeket részben a Coospace rendszer segítségével végeznek el a hallgatók. A kurzus során megismerkednek alapvető statisztikai fogalmakkal és módszerekkel, illetve megtanulják, hogy az SPSS program segítségével hogyan végezhetünk el különféle alapvető statisztikai elemzéseket, és miként értelmezhetjük az SPSS által visszaadott eredményeket.

Bemeneti feltételek: felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, különösen a Microsoft® Windows és a Microsoft® Excel programok alapvető ismerete. Hozzáférés a Coospace rendszerhez. SPSS programcsomag - lehetőség szerint otthoni számítógépre telepítve.

Célok: a kurzus elvégzése után a hallgatók képesek lesznek adatfájlokat létrehozni, megnyitni és menteni, adatokat kódolni és rögzíteni, adatokat módosítani, átkódolni, alapvető leíró statisztikákat számítani, gyakran használt statisztikai elemzéseket kiválasztani és futtatni az SPSS programban, értelmezni az SPSS által visszaadott eredményeket, és levonni a megfelelő következtetéseket.

Követelményként a kurzus során a hallgatók jelenléti alkalmakon vesznek részt, illetve feldolgozzák a Coospace rendszerben található elektronikus tananyagot. A hallgatók a félév végén egy SPSS adatfájlt és egy 5 kutatási kérdésből álló feladatsort kapnak. A kérdések megválaszolásához különféle elemzéseket kell elvégezniük az SPSS program segítségével, és értelmezniük kell az elemzések eredményeit.

Témakörök:

Bevezetés az SPSS használatába. Adatbevitel és

kódolás. Gyakoriságok és keresztábrák. Középértékek. Szóródás. Hipotézis-vizsgálat. Korreláció. Kétmintás t-próba. Páros t-próba. Egyszempontos (egyutas) ANOVA. Nemparaméteres próbák.

Értékelés:

Részvétel a jelenléti napokon és a Coospace tananyag használata: 50%.

Beadandó projektmunka: 50%.

Szakirodalom:

Sajtos L. és Mitev, A. (2007). SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea kiadó: Budapest.

SPSS Base User's Guide (az SPSS programcsomag felhasználói kézikönyve)

DLMP05 Anyanyelvi nevelési doktori szeminárium

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Szűcs Tibor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 40kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLMP0501 (10kr), DLMP0502 (15kr), DLMP0503 (15kr)

Tárgyeleme(i):

DLMP0501 Anyanyelvi nevelési doktori szeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLMP0502 Anyanyelvi nevelési doktori szeminárium 2.
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit
összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLMP0503 Anyanyelvi nevelési doktori szeminárium 3.
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit
összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLSP Alkalmazott szociolingvisztika modul

DLSP03 Alkalmazott szociolingvisztika

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.2.. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Gúti Erika Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLSP0301 (6kr), DLSP0302 (6kr), DLSP0303 (6kr), DLSP0304 (6kr), DLSP0305 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLSP0301 Nyelv és társadalmi identitás, a nyelvi kisebbségek

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Gúti Erika Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (öt fokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzus célja a nyelv szerepvállalásának vizsgálata a nemzeti, kulturális és egyéni identitás formálásában

Témakörök:

A nyelv és az identitás vizsgálatának elméleti megközelítései; nyelv és nemzeti identitás; nyelv és kulturális identitás; nyelvcsere és nyelvi identitás; identitások többnyelvű környezetben

Értékelés: referátum (40%); kutatási terv (40%), annotált bibliográfia készítése (20%)

Szakirodalom:

Joseph, John E.: Language and identity: national, ethnic, religious. New York: Palgrave Macmillan. 2004.

Llamas, Carmen – Dominic Watt (eds): Language and Identities. Edinburgh: Edinburgh University Press. 2010.

Pavlenko, Aneta - Adrian Blackledge (eds.): Negotiation of identities in multilingual contexts. Clevedon, UK: Multilingual Matters. 2004.

Werner Sollors (ed.): Theories of Ethnicity. A Classical Reader. New York: University Press. 1996.

DLSP0302 A szociolingvisztikai kut. módsz.: elemzések írott és beszélt nyelvi adatokon
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program
Felelős oktató(k): Gerner Zsuzsanna Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények: A kurzus célja azon kutatási módszerek megismertetése, amelyek segítségével írott és beszélt nyelvi korpuszok elemezhetők. A kvalitatív és a kvantitatív módszerek elméleti áttekintése mellett konkrét szociolingvisztikai kutatások példáján keresztül gyűjtünk olyan adatgyűjtési és elemzési módokat, amelyek önálló kutatásokban is alkalmazhatók. A kurzus célja egy olyan elemző szemléletmód és kutatás-módszertani eszköztár kialakítása, amely különböző típusú nyelvi adatok feldolgozását teszi lehetővé.

Témakörök: A kutatás megtervezése, az adatgyűjtés módjai; diskurzuselemzés, kritikai diskurzuselemzés; társadalmi változók és nyelvi változók kapcsolata; szövegtípusok és műfajok, műfajelemzés (retorikai mozzanatok és lépések, lexiko-grammatikai elemek vizsgálata, top-down vs. bottom-up elemzések); Kohézió és koherencia (szógyakorisági mutatók, kollokáció, kulcsszavak, lexikai ismétlések, szokatlan nyelvi-tipográfiai jelenségek és egyéb nyelvi eszközök)

Értékelés: a szemináriumon való aktív részvétel és órai munka (20%); zárthelyi dolgozat (30%); 8-10 oldalas szemináriumi dolgozat saját szociolingvisztikai témájú kutatásról (50%)

Szakirodalom:

Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassa Kiadó. Budapest. 1998.

Bhatia, Vijay K.: Analysing Genre: Language Use in Professional Settings. London and New York: Longman Group UK Limited. 1993.

Biber, Douglas – Connor, Ulla – Upton, Thomas A: Discourse on the move: Using corpus analysis to describe discourse structure. Amsterdam: John Benjamins. 2007.

Hoey, Michael: Patterns of lexis in text. Oxford: Oxford University Press. 1995.
Károly Krisztina: Szöveg, koherencia, kohézió: szövegtipológiai és retorikai tanulmányok. Tinta Könyvkiadó. Budapest. 2011.
Van Dijk, T. A: Handbook of Discourse Analysis, Orlando, FL: Academic Press. Volumes 1-4. 1985.

DLSP0303 Nyelvpolitika

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Gúti Erika Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A tantárgy célja a nyelvpolitikai és nyelvtervezési elméletek, elemzési módszerek megismertetése, és az, hogy a hallgató eligazodjon az egyes államok nyelvpolitikai törekvései és nemzetközi jogi viszonyai között.

Témakörök:

A nyelvpolitika mibenléte, terjedelme, elhelyezése a nyelvészeti és társadalomtudományi diszciplínák között; nyelvpolitikai és nyelvtervezési elméletek; Európa és az Európán kívüli országok nyelvpolitikájának tipológiája; módszertani megközelítések (etnográfiai, geolingvisztikai, pszicho-szociológiai, nyelvészeti); nyelvi emberi jogok a nyelvpolitikában; globális nyelvpolitikai problémák

Értékelés: referátum (40%); 8-10 oldalas tanulmány (60%)

Szakirodalom:

Szépe György – Derényi András (szerk.): Nyelv, hatalom, egyenlőség.

Nyelvpolitikai írások. Budapest. Corvina Kiadó. 1999.

Szépe György: Nyelvpolitika: múlt és jövő. Iskolakultúra. Iskolakultúra-könyvek 7. Pécs. 2001.

Csernusné Ortutay Katalin – Forintos Éva (szerk.): Nyelvi jogok. Veszprém. Veszprémi Egyetemi Kiadó. Nyelv, politika, oktatás. Kiskönyvtár-sorozat 3. kötet. 2000.

Ricento, Thomas (ed.): An introduction to language policy: Theory and method. Oxford. Blackwell. 2006.

Kymlicka és Grin munkái

DLSP0304 Pragmatika

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Komlósi László Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A tantárgy célja annak a nyelvhasználati szemléletnek a kialakítása, amely egyrészt a nyelvészeti alapképzés bizonyos részterületit (stilisztika, szövegten, jelentésstan, lexikális szemantika, diskurzus elemzés) integrálja, másrészt a nyelvhasználat társas-megismerő motiváltságát tekinti kiinduló pontnak a verbális interakció tanulmányozásához. A pragmatikát, mint a legtöbb nyelvi szinttel közvetlenül is érintkező, jelentés-konstituáló kommunikatív képességet vizsgáló nyelvészeti részdiszciplínaként kezeljük, amely egyben a kontextus-érzékenység és az a kontextusokhoz való kognitív (mentális és affektív) alkalmazkodás összetett rendszere, az emberi kreativitás egyik kézzelfogható megvalósulása. A tantárgy reális követelménye, hogy a nyelvészet bármely részterületével foglalkozó kutató képes legyen az adott részterület vizsgálati eredményeit szerves összefüggésbe hozni a nyelvhasználat személyközi, társas jelentés-teremtő funkcióival.

Témakörök:

A tantárgy áttekinti a szemantika és a pragmatika közötti kapcsolatot, elemzi a nyelvi kódolt és a kontextuálisan kódolt jelentés-szerkesztés mechanizmusait, elméleti alapokra helyezve megkülönbözteti a mondat-jelentést, a nyelvi megnyilvánulás-jelentést és a beszélő szándék alapján létrejövő jelentést. A tantárgy egyik központi tartalmi eleme a beszédaktus-elmélet és a grice-i implikátúra-elmélet összevetése, az indexikalitás, az explicit és implicit kommunikáció, valamint a következtetési mechanizmusok szerepének vizsgálata a nyelvi viselkedés és a társas-megismerő folyamatok összjátékában.

Értékelés:

A hallgatók a kötelező és ajánlott irodalmi tételeket önállóan feldolgozzák, aminek alapján a szemináriumokon megtörténik bizonyos kijelölt szakirodalmak elemző feldolgozása. A kurzus teljesítéséhez egy témafelvető és elemző esszé kell írnia a résztvevőknek, lehetőleg a saját kutatási témájukkal érintkező szempontok kiemelésével. Fontos eleme a szemináriumi munkának az egyéni

téma-prezentáció, amely a beadandó esszék tartalmi megformálását hivatottak elősegíteni.

Szakirodalom:

- Akmajian, A., R. A. Demers, A. K. Farmer and R. M. Harnish (1990):
Linguistics: An Introduction to Language and Communication. Chapter 9:
Pragmatics: The Study of Language Use and Communication. Cambridge, MA:
The MIT Press, pp. 307-354.
- Austin, J. L. (1962): How to Do things with Words. Oxford: Oxford University
Press.
- Blakemore, D. (1992): Understanding Utterances. Cambridge, MA: Blackwell.
- Grice, H. P. (1989): Studies in the Way of Words. Cambridge, MA: Harvard UP
- Komlósi, L. I. (1997): Inferential Pragmatics and Cognitive Structures. Situated
Language Use and Cognitive Linguistics. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Leech, G. (1983): Principles of Pragmatics. Harlow: Longman.
- Levinson, S. C. (1983): Pragmatics. Cambridge/New York/Melbourne:
Cambridge University Press.
- Pléh, Csaba (2012): A társalgás pszichológiája. Budapest: Libri.
- Searle, J. R. (1969): Speech Acts. An Essay in the Philosophy of Language.
London: Cambridge UP.
- Sperber, D. and D. Wilson (1986): Relevance: Communication and Cognition.
Oxford: Blackwell.

DLSP0305 Statisztika az alkalmazott nyelvészetben
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program
Felelős oktató(k): Ottó István

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemesztereselek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Bevezető szintű kurzus e-learning elemekkel, amelyeket részben a Coospace rendszer segítségével végeznek el a hallgatók. A kurzus során megismerkednek alapvető statisztikai fogalmakkal és módszerekkel, illetve megtanulják, hogy az SPSS program segítségével hogyan végezhetünk el különféle alapvető statisztikai elemzéseket, és miként értelmezhetjük az SPSS által visszaadott eredményeket. Bemeneti feltételek: felhasználói szintű számítástechnikai ismeretek, különösen a Microsoft® Windows és a Microsoft® Excel programok alapvető ismerete. Hozzáférés a Coospace rendszerhez. SPSS programcsomag - lehetőség szerint

otthoni számítógépre telepítve.

Célok: a kurzus elvégzése után a hallgatók képesek lesznek adatfájlokat létrehozni, megnyitni és menteni, adatokat kódolni és rögzíteni, adatokat módosítani, átkódolni, alapvető leíró statisztikákat számítani, gyakran használt statisztikai elemzéseket kiválasztani és futtatni az SPSS programban, értelmezni az SPSS által visszaadott eredményeket, és levonni a megfelelő következtetéseket.

Követelményként a kurzus során a hallgatók jelenléti alkalmakon vesznek részt, illetve feldolgozzák a Coospace rendszerben található elektronikus tananyagot. A hallgatók a félév végén egy SPSS adatfájlt és egy 5 kutatási kérdésből álló feladatsort kapnak. A kérdések megválaszolásához különféle elemzéseket kell elvégezniük az SPSS program segítségével, és értelmezniük kell az elemzések eredményeit.

Témakörök:

Bevezetés az SPSS használatába. Adatbevitel és kódolás. Gyakoriságok és keresztábrák. Közéértékek. Szóródás. Hipotézis-vizsgálat. Korreláció. Kétmintás t-próba. Páros t-próba. Egyszempontos (egyutas) ANOVA. Nemparaméteres próbák.

Értékelés:

Részvétel a jelenléti napokon és a Coospace tananyag használata: 50%.

Beadandó projektmunka: 50%.

Szakirodalom:

Sajtos L. és Mitev, A. (2007). SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea kiadó: Budapest.

SPSS Base User's Guide (az SPSS programcsomag felhasználói kézikönyve)

DLSP04 Alkalmazott szociolingvisztika doktori szeminárium

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Gúti Erika Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 40kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLSP0401 (10kr), DLSP0402 (15kr), DLSP0403 (15kr)

Tárgyeleme(i):

DLSP0401 Alkalmazott szociolingvisztika doktori szeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium

- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatu)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLSP0402 Alkalmazott szociolingvisztika doktori szeminárium 2.
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatu)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLSP0403 Alkalmazott szociolingvisztika doktori szeminárium 3.
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatu)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

[\[Vissza\]](#)

DLYP Formális és számítógépes nyelvészet modul

DLYP03 Formális és számítógépes nyelvészet

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-1.2.. A mérföldkö a következő ösvényekhez tartozik:

Alkalmazott nyelvészeti doktori program

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Alberti Gábor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 30kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLYP0301 (6kr), DLYP0302 (6kr), DLYP0303 (6kr), DLYP0304 (6kr), DLYP0305 (6kr)

Tárgyeleme(i):

DLYP0301 Formális grammatika- és automataelmélet

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Dr. Kleiber Judit

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 1. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Az utóbbi évtizedek nyelvtudományi kutatásait alapvetően meghatározta az a "generatív" felismerés, hogy egy emberi nyelv egy véges elemhalmazból véges számú szabály segítségével generált végtelen számú (véges hosszúságú) mondatot tartalmazó struktúráknak tekinthető. A kurzuson ilyen tulajdonságú struktúrákat fogunk vizsgálni, választ keresve arra a kérdésre, hogy a természetes nyelv(ek) milyen helyet foglal(nak) el e struktúrák körében. A kurzus hallgatóinak elemi jártasságot kell szerezniük a különféle formális grammatikák segítségével történő nyelvleírásban.

Témakörök:

Tudománytörténeti bevezető. A Chomsky-féle nyelvtan- és nyelvostályok. Egyszerű absztrakt grammatikák és automaták. A természetes nyelv(ek) helye a Chomsky-féle nyelvhierarchiában. Az enyhén környezetfüggetlen nyelvtanok a természetes nyelvek leírásában. Mi van a generatív paradigmán túl?

Értékelés:

szóbeli vizsga és/vagy írásbeli házi feladatok

Szakirodalom:

Alberti Gábor 2006. Matematika a természetes nyelvek leírásában I-

II. Tinta Kiadó, Bp.

Partee, Barbara H., Meulen, G. B. ter, Wall, R. P. 1990. *Mathematical Methods in Linguistics*. Kluwer Academic Publ.

DLYP0302 Formális szemantikai irányzatok

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Alberti Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 2. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A jelentéstan néhány modern területén tekintünk bele az aktuális kutatásokba (formális szemantika, lexikai szemantika, dinamikus diskurzuselemzés), a kurzusra jelentkező hallgatók érdeklődési területétől és előismereteitől is függően. Kiemelt cél az ő konkrét kutatásaiknak a segítése a jelentéstani vonatkozások alapos diszkutálása révén, nemzetközi konferencia-előadásokra való felkészítés gyanánt. Az aktuális tanszéki kutatásaink olyan végső kérdéseket feszegetnek, mint a pragmatika összeolvadása a formális szemantikával, vagy egy formális kognitív nyelvelmélet kialakulásának lehetőségei.

Témakörök:

A Montague-szemantika. A poszt-montagoviánus szemantikai közösség. Statikus és dinamikus szemantika. Lexikai szemantika Fillmore mélyeseteitől a tematikus szerepeken át a hatásláncokig. Aktuális kutatások I–II.

Értékelés:

szóbeli vizsga és/vagy esszé alapján

Szakirodalom:

Alberti Gábor. 2011. *ALIS. Interpretálók a világban, világok az interpretálóban*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Asher, Nicholas, and Alex Lascarides. 2003. *Logics of Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dowty, David R. – Robert E. Wall – Stanley Peters. 1981.

Introduction to Montague Semantics, D. Reidel Publishing Company,

Dordrecht.

Kamp, Hans, Josef van Genabith, Uwe Reyle. 2011. "Discourse Representation Theory." In Handbook of Philosophical Logic 15, ed. by Dov Gabbay, and Franz Guentner, 125–394. Berlin: Springer-Verlag.

DLYP0303 Számítógépes nyelvészet

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Dr. Visket Anita Piroska

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A kurzust elsősorban olyan hallgatóknak szánjuk, akik a szükséges formális nyelvészeti alapot elvégezték. A kurzuson a számítógépes nyelvészet legfontosabb alkalmazási területeivel ismerkedünk meg. Külön hangsúlyt helyezünk a számítógépes nyelvészet "alpműveleteire" és az ezekkel kapcsolatos problémákra: szegmentálás, lemmatizálás, egyértelműsítés. A megoldások illusztrálásában támaszkodunk a helyi kutatásokra, alkalmazásokra. Hogy mit tárgyalunk részletesebben, az a kurzusra jelentkező hallgatók előismereteitől és érdeklődési körétől függ.

Témakörök:

A nyelvtechnológia alapjai. Adattárolás (korpuszok és adatbázisok) és algoritmusok. Számítógépes morfológia és helyesírás-ellenőrzés. Ontológiák, szótárak. Információ-visszakeresés és információkinyerés. Számítógépes fordítás.

Értékelés: zárthelyi vagy szemináriumi dolgozat

Szakirodalom:

Gottdank Tibor (2005): Szemantikus web. Bevezetés a tudásalapú Internet világába. ComputerBooks

Hausser, Roland (1999): Foundations of Computational Linguistics. Man-Machine Communication in Natural Language. Springer.

Mitkov, Ruslan (2003): The Oxford Handbook of Computational Linguistics, Oxford University Press, New York/Oxford.

Prószéky Gábor (2005): A nyelvtechnológia (és) alkalmazásai. Aranykönyv Kiadó, Bp.
Prószéky Gábor, Kis Balázs (1999): Számítógéppel - emberi nyelven. Intelligens szövegkezelés számítógéppel. Szak Kiadó, Bicske.
Prószéky Gábor (2000): A magyar morfológia számítógépes kezelése. In: Kiefer Ferenc (szerk.): Strukturális magyar nyelvtan III. Morfológia. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1024–1065 oldalak
Prószéky Gábor, Olaszgy Gábor, Váradi Tamás (2003),
Nyelvtechnológia. In: Kiefer Ferenc, Siptár Péter (szerk.), A magyar nyelv kézikönyve. Budapest, Akadémiai Kiadó
Prószéky Gábor, Váradi Tamás, Kenesei István szerk. (2012): Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXIV. Nyelvtechnológiai kutatások. Akadémiai Kiadó, Bp.
Szirmai Mónika (2006): Bevezetés a korpusznyelvészetbe. Tinta. Bp.
Tikk Domonkos szerk. (2007): Szövegbányászat. Typotex.
A Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferenciák kötetei (MSZNY 2003–2013)

DLYP0304 Programnyelvek

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Wolosz Róbert Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 3. szemeszterese
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

Az elméleti és a számítógépes nyelvészet diszciplína műveléséhez, valamint az erre épülő nyelvtechnológiai eszközök létrehozásához és alkalmazásához elengedhetetlen a számítógépek programozásának valamilyen mélységű ismerete. A kurzus hallgatói alapképességeket és alapismereteket szereznek a nyelvészeti programokhoz használatos számítógépes programnyelvek és tudás-modellező eszközök terén.

Témakörök:

Feladatok algoritmizálása. Algoritmusok leírásának módjai.
Algoritmusok hatékonysága. Turing gép. A Neumann elv.
Szekvenciális, objektum-orientált és logikai programozási nyelvek.
Objektum-orientált programozás. Modellek és metamodellek. Az UML grafikus programtervező nyelv. A logikai programozás alapjai.
Klasszikus matematikai logika. Gépi tételbizonyítási algoritmusok. A

Prolog programozási nyelv és kiterjesztései. Világmodellek és ontológiák. Az OWL ontológia-leíró nyelv.

Értékelés: szóbeli vizsga

Szakirodalom:

T. Cormen, E. Leiserson, R. Rivest, Algoritmusok/Új algoritmusok, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1997/2004.

W. F. Clockshin – C. S. Mellish: Programming in Prolog, Springer Verlag, New York 1987.

Rumbaugh-Jacobson-Booch: Unified Modelling Language Reference Manual, Addison-Wesley-Longman Inc. 1999.

Szeredi P. – Lukácsy G. – Benkő T.: A szemantikus világháló elmélete és gyakorlata, Typotex, Budapest 2005.

DLYP0305 Formális nyelvreírás és formális nyelvészeti kutatószeminárium

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 6kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató(k): Alberti Gábor Dr.

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 6 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemesztereseik
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

Leírás:

Célok és követelmények:

A nyelv egy-egy területének átfogó formális leírása olyan gyakorlati cél, ami az anyanyelvi nevelés vagy a számítógépes nyelvészet területén éppoly fontos, mint azon a területen, amelynek egy Pécset is érintő OTKA-óriásprojektum ad aktualitást: egy Kenesei István által toborzott, néhány tucat magyar generatív nyelvészből álló csoport egy holland kiadó számára egy minden korábbinál alaposabb, aprólékosabb és átfogóbb magyar grammatika létrehozására vállalkozott egy hasonló célokat követő holland grammatika mintájára (ld. Broekhuis és tsai. 2012, Alberti és Farkas 2013). A vállalkozás érdekessége abban áll, hogy oly módon kell a generatív nyelvreírás tapasztalatait kamatoztatni, hogy közben a formális eszköztárral nem terheljük az olvasót. A kurzus hallgatósága elé állított követelmény sem más, mint az ilyen típusú munkákra való alkalmasság megszerzése.

Értékelés: házi feladatok alapján

Szakirodalom:

Alberti, Gábor, & Judit Farkas (2013), "Book review: Syntax of Dutch, Nouns and Noun Phrases". *Lingua* 133, 375-384.

Alberti Gábor és Medve Anna (2002), *Generatív grammatikai gyakorlókönyv*. Janus/Books (Gondolat), Budapest; 2. (javított) kiadás: 2005.

Broekhuis, Hans & Evelien Keizer & Marcel den Dikken (2012), *Syntax of Dutch – Nouns and Noun Phrases*. Amsterdam University Press, Amsterdam.

Farkas Judit (2010), *A finn nyelv (indexelt) generatív szintaxisa*. PTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs.

Medve Anna, Farkas Judit, Szabó Veronika (2010), *4x12 mondat*. Iskolakultúra-könyvek 40. Veszprém / Budapest: Iskolakultúra, Gondolat Kiadó.

Trón Viktor (2001), *Fejközpontú frázisstruktúra-nyelvtan*.

Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához IX. Tinta, Bp.

DLYP04 Formális és számítógépes nyelvészet doktori szeminárium

A tantárgy kötelezően választandó. Kérjük ellenőrizze az ösvény(ek)re kattintva, hogy ez a tárgy milyen más tárgyakkal alternál!

A tantárgy mérföldköve: MK-2.1. A mérföldkő a következő ösvényekhez tartozik:

[Alkalmazott nyelvészeti doktori program](#)

Felelős tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

Felelős oktató: Alberti Gábor Dr.

A tantárgy teljesítési feltételei:

- A tantárgyban gyűjtendő összesen: 40kr
- Kötelezően teljesítendő tárgyelem(ek): DLYP0401 (10kr), DLYP0402 (15kr), DLYP0403 (15kr)

Tárgyeleme(i):

DLYP0401 Formális és számítógépes nyelvészet doktori szeminárium 1.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 10kr

Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 10 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 4. szemesztereseek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLYP0402 Formális és számítógépes nyelvészet doktori szeminárium 2.

A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden őszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 5. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék

DLYP0403 Formális és számítógépes nyelvészet doktori szeminárium 3.
A tárgyelem teljesítésével megszerezhető kredit: 15kr
Kezelő tanszék: Alkalmazott Nyelvészet Program

A tárgyelem teljesítésének feltétele: 15 kredit összegyűjtése.

A meghirdetett kurzusokra vonatkozó adatok:

- Várható kurzustípus: Szeminárium
- Várható teljesítési mód: Gyakorlati jegy (ötfokozatú)
- Várható óraszám: hetente 2 óra
- A kurzusmeghirdetés várható ideje: minden tavaszi félévben
- A tárgyelem kurzusait elsősorban a következő hallgatóknak ajánljuk: 6. szemeszteresek
- A tárgyelem kurzuskódjait a kezelő tanszéken kívül a következő tanszékek hirdethetik meg:
Nyelvtudományi Tanszék